دیپلماسی

نیویورکر فاش کرد

ملاقات محرمانه دو دلواپس برجام در مونیخ

کری به ظریف: برجام را رها نکنید

محمدجواد ظریف در حاشیه نشست کنفرانس امنیتی مونیخ با جان کری همتای سابق خود در دولت اوباما ملاقات کرده، ملاقاتی که در آن کری از او خواسته نه برجام را رها کند نه اینکه این توافق را نقض کند.

جان کری که بعد از مذاکرات منجر به توافق هسته‌ای گفته بود «جواد یک مذاکره‌کننده سرسخت و پرتوان و در تمام مدت یک وطن‌پرست است که به سختی برای منافع کشورش جنگید» در حاشیه کنفرانس امنیتی مونیخ محرمانه با محمدجواد ظریف ملاقات کرده ولی حالا نیویورکر خبر ملاقات این دو را که در هفته قبل برگزار شده منتشر کرده است. ظاهراً این دومین ملاقات ظریف با کری بعد از روی کار آمدن دولت ترامپ است، دو زوجی که ظاهراً نگران از بین رفتن دو سال تلاش دیپلماتیک‌شان به دست دولت جدید امریکا هستند.

نیویورکر نوشته که کری خصوصی به ظریف توصیه کرده که ایران نه توافق هسته‌ای را رها کند و نه اینکه آن را نقض کند ولی اینکه واکنش ظریف به توصیه کری چه بوده، مشخص نیست.

به نوشته نیویورکر، این زوج عجیب دیپلماتیک در خلال دو سال مذاکرات پر تب و تاب بر سر توافق هسته‌ای ایران به صورت علنی و به دفعات و بیش از هر مقام دیگری از سایر کشورها با یکدیگر دیدار می‌کردند. این در حالی است که طی هفته‌های اخیر هشدارهای ایران درباره خروج از برجام بیشتر شده است.

ظریف در گفت‌وگو با اسپوتنیک گفته بود که ایران انتخاب‌های متعددی در صورت خروج امریکا از برجام دارد و عراقچی هم در لندن گفته بود ایران در توافقی که فایده‌ای برایش نداشته باشد، نخواهد ماند.

آخرین هشدار را دیروز مهدی سنایی سفیر ایران در روسیه صادر کرد و گفت که تهران همواره به بدعهدی‌های غرب واقف بوده و خود را برای خروج امریکا از توافق هسته‌ای برجام آماده کرده است. نیویورکر با اشاره به دیدار کری و ظریف گفته که دیدار این دو در مونیخ که با حضور افراد دیگری که در توافق دخیل بودند، برگزار شد، احتمالاً منجر به بروز واکنش‌هایی هم در واشنگتن و هم در تهران خواهد شد.

نیویورکر می‌گوید که بعد از توافق هسته‌ای، پوتین نگران بود که روابط ایران و امریکا بهبود پیدا کند. او می‌خواست از این اتفاق جلوگیری کند که این حادثه با درگیری‌های سوریه همزمان شد. همه چیز تغییر کرد. روس‌ها امروز مهم‌ترین و قدرتمندترین متحد ایران هستند.

واکنش

حمله شدید رئیس سیا در دولت اوباما به ترامپ

برنان: این رئیس‌جمهور کار دست امریکا می‌دهد

رئیس سابق آژانس اطلاعات مرکزی امریکا پیش‌بینی کرد که «به دلیل بی‌ثباتی، بی‌عرضگی، بی‌تجربگی و بی‌اخلاقی» رئیس‌جمهوری امریکا، اوضاع سختی به ویژه در مسائل بین‌الملل پیش‌روی امریکایی‌ها قرار دارد.

به گزارش ایسنا، به نقل از پایگاه خبری هیل، جان برنان، رئیس سابق سیا در مصاحبه‌ای با شبکه خبری ام. اس. ان. بی. سی گفت: دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری امریکا برای به دست گرفتن فعالیت‌های مربوط به فرماندهی کل به ویژه در رویارویی با تهاجم‌های رو به رشد نظامی از سوی کره‌شمالی و روسیه ناکام مانده است. وی ادامه داد: بر کسی پوشیده نیست که ترامپ کارآمدی و تجربه کافی را در رویارویی با مسائلی که برای کشور به وجود آمده، ندارد و من فکر می‌کنم که باید کاری کرد. کشور ما به اعتمادی نیاز دارد تا بتواند با افرادی چون ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه که قدرت‌نمایی نظامی می‌کند، روبه‌رو شود. اگر کسی دارای شخصیتی بی‌ثبات، بی‌تجربه و ناکارآمد را در کاخ سفید داشته باشیم، با دشواری زیادی روبه‌رو خواهیم بود. رئیس سابق سیا همچنین به این مسئله اشاره کرد که ترامپ در توئیت‌هایش به جای واکنش به پوتین، درباره الک بالدوین، بازیگر هالیوودی به اظهار نظر می‌پردازد. پوتین گفته که سیستم‌های موشکی روسیه را ارتقا داده و اعلام شده که می‌تواند با این موشک‌ها، سیستم‌های دفاعی موشکی امریکا را بلا استفاده کند. این در حالی است که تشتت در ستاد کاخ سفید به خانواده ترامپ کشیده است.

روزنامه نیویورک تایمز به نقل از دو منبع مطلع از دیدگاه‌های دونالد ترامپ گزارش داد، پس از کاهش رتبه مجوز امنیتی جارد کوشنر و انتشار گزارشی مبنی بر اینکه مقام‌هایی از چهار کشور مذاکراتی درباره نحوه نفوذ بر او داشتند، رئیس‌جمهوری امریکا از دامادش ناامید شد. به نوشته نیویورک تایمز ترامپ از سویی به کوشنر، داماد و مشاور ارشدش و ایوانکا ترامپ، دخترش گفته است که آنها باید در سمت‌های‌شان بمانند، اما مشاوران کاخ سفید به نیویورک تایمز گفتند، ترامپ گاه تأکید می‌کند که این زوج نباید هرگز به کاخ سفید بیایند و باید از آنجا بروند. به گفته آنها، ترامپ شخصاً از ژنرال جان کلی، رئیس دفتر کاخ سفید خواسته است تا جارد و ایوانکا را ترغیب به رفتن از کاخ سفید کند. کاخ سفید هنوز در رابطه با این گزارش اظهارنظری نکرده است اما سی‌ان‌ان گزارش داد، از زمان ورود جان کلی در ژوئیه گذشته به ساختمان‌های اجرایی کاخ سفید موسوم به بال غربی او به صورت روزافزون از دست ایوانکا ترامپ ناامید شده است و اصلاً هم مشتاق حضور او در سفر اخیر به کره‌جنوبی نبوده است. در مقابل چندین منبع نزدیک به این زوج به نیویورک تایمز گفتند که آنها از دست کلی ناراحتند و او را مخالف همیشگی حضورشان در کاخ سفید می‌دانند.

چالش

بغداد: وجود پایگاه‌های امریکایی در عراق منوط به حفظ حاکمیت ملی است

ابراهیم الجعفری، وزیر خارجه عراق در پایان سفرش به مسکو تأکید کرد که وجود پایگاه‌های نظامی امریکایی در عراق در گرو حفظ حاکمیت ملی کشور است.

به گزارش شبکه سومریه‌نیوز، ابراهیم الجعفری روز شنبه گفت: «دولت عراق همواره بر لزوم حفظ حاکمیت خود بر تمام خاک کشور تأکید دارد و درباره مسئله حاکمیت با هیچ کسی تعارف ندارد.» وی افزود: «وجود پایگاه‌های نظامی امریکایی در گرو حفظ حاکمیت کشور است. همچنان شبح پایگاه‌ها در کره، ترکیه، ژاپن و بسیاری از کشورهای جهان و حتی بعد از پایان جنگ جهانی دوم وجود دارد و وجود این پایگاه‌ها نیز در چارچوب حاکمیت این کشورهاست.» الجعفری گفت: «زمانی که خواهان کمک شدیم من در سال ۲۰۱۴ در شورای امنیت گفتم که نمی‌خواهیم این کمک به ایجاد پایگاه نظامی در عراق تبدیل شود بلکه به گونه‌ای باشد که حاکمیت و استقلال کشور حفظ شود و دائمی نباشد.». وی تأکید کرد: «حاکمیت عراق خط قرمزی است که تجاوز از آن ممکن نیست سازش درباره آن نیز امکان ندارد. این مسئله به عراق مربوط است.». اظهارات وزیر خارجه عراق در حالی است که روزنامه العربی الجدید در گزارشی نوشت که بیش از ۱۱ هزار نظامی امریکا در پایگاه‌هایی در غرب، شمال و مرکز عراق هستند. این نظامیان، مشاور، مربی، افسر رصد و تحویل اطلاعات و مسئول فنی و مسئولان شرکت‌های امنیتی هستند. بر اساس این گزارش، بعد از نیروهای امریکایی، نیروهای انگلیسی، استرالیایی، بلژیکی، کانادایی، دانمارکی، فرانسوی، آلمانی، ایتالیایی، هلندی، اسپانیایی و ترکیه‌ای هستند. همچنین نظامیانی از کشورهای دیگر مثل سوئد و مجارستان نیز برای آموزش نظامی و حمایت لجستیکی در عراق هستند.

تشدید تنش واشنگتن - مسکو

روسیه مذاکرات راهبردی با امریکا را لغو کرد

گزارش یک

در پی حضور نیافتن هیئت امریکایی در نشست امنیت اطلاعاتی، مسکو مذاکرات راهبردی با واشنگتن را لغو کرد. امریکا همچنین تحریم‌های روسیه را به بهانه دخالت در اوکراین یک سال دیگر تمدید کرد. گفته می‌شود امریکا قصد دارد ۴۰۰ موشک پدافندی را در مرزهای روسیه مستقر کند.

یک روز پس از سخنان ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه که از نسل جدید سلاح‌های پیشرفته روسی رونمایی و غرب را به حمله اتمی تهدید کرد، تنش‌ها بین مسکو و غرب تشدید شده و بحران جدیدی را در روابط دو طرف ایجاد شده است. آناتولی آنتونوف، سفیر روسیه در امریکا جمعه شب به خبرگزاری تاس گفت: «در پی حضور نیافتن هیئت امریکایی در نشست امنیت اطلاعاتی، مسکو مذاکرات راهبردی را با واشنگتن لغو کرد». آنتونوف در این باره افزود: «کناره‌گیری واشنگتن در لحظات پایانی از مذاکرات ژنو، اقدامی غیردوستانه بود و این باور را القا کرد که نقشه‌ای از پیش تعیین شده بود که منجر به افزایش تنش در روابط دوجانبه می‌شود.» به گفته وی، این اقدام واشنگتن باعث شد روسیه برگزاری نشست ششم و هفتم ماه مارس در وین با امریکا را دور از انتظار بداند، نشستی که قرار بود با هدف حل و فصل ثبات استراتژیک و مشکلات موجود در روابط دو کشور برگزار شود. این تصمیم بعد از سخنرانی ولادیمیر پوتین در مقابل نمایندگان پارلمان این کشور درباره نسل جدید سلاح‌های مافوق صوت و زیردریایی‌هایی که قابلیت ردیابی از سوی رادار را ندارند، اتخاذ شده است. در این راستا واشنگتن مسکو را متهم کرده که توافقنامه دوره جنگ سرد را نقض کرده است. سفیر روسیه در کاربری فیس‌بوک خود نوشت: «می‌خواهم بار دیگر تأکید کنم روسیه چیزی حتی یک توافق در زمینه نظارت تسلیحاتی و پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای را نقض نکرده است.» این تصمیم پس از آن اتخاذ شده است که امریکا رایزنی و مشورت درباره امنیت سایبری را متوقف کرده است. مذاکرات راهبردی بین مسکو و واشنگتن قرار بود با حضور توماس شانون، دستیار وزیر خارجه امریکا برگزار شود اما مقامات امریکایی در این مذاکرات حاضر نشدند از این طریق خشم خود را نسبت به اظهارات جدید پوتین نشان دهند.

■ واکنش ناتو به سلاح جدید روسیه

غرب که از دستاوردهای نظامی جدید روسیه نگران است، نسبت به رونمایی سلاح‌های جدید مسکو واکنش نشان داده است. سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) هشدارها و تهدیدات رئیس‌جمهور روسیه علیه کشورهای همپیمان ناتو را غیرقابل قبول ارزیابی کرده است. به گزارش خبرگزاری رویترز، سخنگوی ناتو روز شنبه در بیانیه‌ای گفت: «این یکی از جنجالی‌ترین سخنرانی‌های پوتین در سال‌های اخیر به شمار می‌رود، این اظهارات کمکی به آرامش در تنش‌هایی نخواهد کرد که از زمان تصرف خاک کریمه توسط روسیه در چهار سال گذشته، به وجود آمده است.» سخنگوی ناتو اعلام کرد: «اظهارات روسیه تهدیدی علیه متحدان ناتو است و این اظهارات کاملاً غیرقابل قبول و غیرسازنده است». وی افزود: «ما خواستار یک جنگ سرد جدید و یک رقابت تسلیحاتی جدید نیستیم. همه کشورهای متحد ناتو از توافقنامه‌های کنترل سلاح حمایت می‌کنند، توافقنامه‌هایی که موجب ایجاد اعتماد و اطمینان می‌شود و به نفع همه است.» از سوی دیگر، روزنامه واشنگتن‌پست جمعه شب گزارش داده که دولت امریکا قصد دارد سیاست دفاع موشکی این کشور را با هدف در نظر گرفتن «تهدیدهای روسیه و چین» تغییر دهد. سیاست دفاع موشکی امریکا پیش از این بر مقابله با ایران و کره‌شمالی تمرکز داشت. به گفته منابع آگاه، سند دکترین جدید دفاع موشکی امریکا هنوز در حالت پیش‌نویس است و متن آن ممکن است قبل از انتشار در اواخر ماه جاری میلادی تغییر پیدا کند. اختلافات روسیه و کشورهای غربی بر سر بحران شرق اوکراین و اوضاع سوریه موجب شده است روابط دو طرف به پایین‌ترین سطح از زمان جنگ سرد تنزل پیدا کند. امریکا در راهبرد نظامی خود که اخیراً منتشر شده، روسیه را به عنوان تهدید اصلی اعلام کرده است و به جای مقابله با تروریسم تمرکز خود را برای مقابله با تهدیدات ادعایی از سوی روسیه گذاشته است.

■ تمدید تحریم‌های روسیه

به‌رغم هشدارهای مقامات روسیه درباره به عواقب تحریم‌های امریکا علیه این کشور، واشنگتن همچنان به دنبال تحت فشار قرار دادن روسیه است. دونالد ترامپ جمعه شب با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد که تصمیم گرفته تحریم‌های روسیه را به بهانه الحاق شبه‌جزیره کریمه، تا ماه مارس سال ۲۰۱۹ تمدید کند. دیمیتری پسکوف، سخنگوی کاخ کرملین در واکنش به این اقدام گفت که تحریم‌های ضدروسی امریکا نه تنها به مردم دو کشور بلکه به کل جهان آسیب خواهد زد. همچنین الکساندر فومین، معاون وزیر دفاع روسیه هم اعلام کرد که امریکا در حال برنامه ریزی برای استقرار ۴۰۰ موشک پدافندی در مرزهای روسیه با کشورهای اروپایی عضو ناتو است. وی در گفت‌وگو با شبکه روسیا ۲۴ گفت: «تحرکات نظامی ناتو به طور واضح مشخص است که با اهداف خصمانه علیه روسیه دنبال می‌شود.» به گفته فومین، این اقدام با هدف کاهش قدرت بازدارندگی اتمی روسیه انجام می‌شود.

خبر

انصارالله مواضع مزدوران سعودی در شمال یمن را موشک‌باران کرد

یگان موشکی ارتش یمن و انصارالله جمعه شب با شلیک موشک‌های «کاتیوشا»، پایگاه «الخنجر» متعلق به شبه‌نظامیان ائتلاف سعودی در استان الجوف واقع در شمال این کشور را منهدم کرد.

همزمان با حملات ظالمانه عربستان به یمن، کمیته‌های مردمی یمن هم به حملات خود علیه مزدوران سعودی ادامه می‌دهند. نیروهای یمنی روز جمعه چندین موشک «کاتیوشا» به سمت مواضع شبه‌نظامیان وابسته به ائتلاف سعودی در استان الجوف واقع در شمال یمن شلیک کردند. به گزارش شبکه المسیره، یگان موشکی ارتش یمن و انصارالله این موشک‌ها را به سمت پادگان «الخنجر» در شهرستان خب و الشعف شلیک کردند. نیروهای یمنی از ابتدای سال جدید میلادی تاکنون بیش از ۱۵ فروند موشک بالستیک به سمت مواضع نظامی عربستان شلیک کرده‌اند که آخرین مورد آن، حمله موشکی یمن به مقر فرماندهی ائتلاف سعودی در استان مأرب واقع در شرق صنعا است. از سوی دیگر، سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه روز شنبه از جامعه بین‌المللی خواست تا طرفین درگیری در یمن را به انجام گفت‌وگو تشویق کنند. لاوروف در گفت‌وگو با رسانه «ریپورتر» اتیوپی تأکید کرد: «در رابطه با مسئله یمن، تسلیم شدن غیرقابل قبول است و هر طور شده طرف‌های درگیری در این کشور باید پای میز مذاکره بنشینند.» وزیر امور خارجه روسیه ادامه داد: «موضع ما در این رابطه بدون تغییر باقی می‌ماند و ما حل بحران و درگیری‌ها در یمن را صرفاً از طریق گفت‌وگو میسر می‌بینیم؛ گفت‌وگویی که ضمن آن به منافع تمام طرف‌های سیاسی یمن احترام گذاشته شود.»

پوتین: می‌توانستم مانع فروپاشی شوروی می‌شدم

رئیس‌جمهوری روسیه اعتراف کرد که اگر امکان تغییر تاریخ را داشت، مایل بود بتواند از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی ممانعت کند.

به گزارش تسنیم به نقل از خبرگزاری «ووستی»، «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهوری روسیه روز جمعه در نشست مطبوعاتی جبهه مردمی سراسری روسیه تحت عنوان «حقیقت و عدالت»، در پاسخ به این سؤال که اگر می‌توانست چه چیزی را در تاریخ روسیه تغییر می‌داد، اعتراف کرد، مایل بود تا امکان آن را داشته باشد تا مانع از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی می‌شد، ولی اصلاً نمی‌خواست در دوره تاریخی دیگری زندگی می‌کرد، برای اینکه اجداد او کشاورزانی ساده بودند و خود او رئیس‌جمهور است. پوتین همچنین یادآور شد که اگر به عنوان رئیس‌جمهوری روسیه کار نکند کرد، ترجیح می‌داد در کارهای خلاقیتی مشغول باشد ولی در مجموع مایل نیست آینده خود را بداند. وی در توضیح مختصری درباره فعالیت روزانه خود نیز این راز را برای شرکت‌کنندگان فاش کرد که وقتی از مسئله‌ای ناراحت است، ترجیح می‌دهد، کار کند. پوتین همچنین گفت: «صادقانه بگویم، من هم منتظر می‌مانم تا سخنرانی‌های خود را از تلویزیون نگاه کنم.» رئیس‌جمهوری روسیه در پاسخ به سؤال دیگری از طرف شرکت‌کنندگان در این نشست یادآور شد که حجم صادرات محصولات کشاورزی کشور از لحاظ حجم پولی، حتی بیشتر از صادرات تسلیحاتی است و این واقعیت نتیجه‌ای عالی در توسعه اقتصادی است. به گفته وی، چند سال قبل میزان صادرات محصولات کشاورزی روسیه مساوی با صادرات سلاح و ۱۵ میلیارد دلار بود. ولی در سال ۲۰۱۷، صادرات تسلیحات تقریباً به همان میزان بود، در حالی که فروش محصولات کشاورزی در بازارهای خارجی به بیش از ۲۱ میلیارد دلار رسیده است.

هشدار مسکو به فعالیت‌های نگران کننده واشنگتن در مثلث مرزی عراق، سوریه و اردن

روسیه: تنف به پناهگاه امریکایی تروریست‌ها تبدیل شده است

گزارش ۲
محمد بابایی

در حالی که همه توجه‌ها به سمت غوطه‌شرقی معطوف شد، امریکایی‌ها فعالیت‌های خود را در یک گذرگاه مرزی واقع در مثلث عراق، سوریه و اردن افزایش داده‌اند تا در فرآینده احیای سیاسی و اقتصادی سوریه اختلال ایجاد کنند؛ اقدامی که علاوه بر نگرانی جدی دمشق و تهران با اعتراض مسکو نیز مواجه شده است. روز گذشته مقامات روسی هشدار دادند واشنگتن این گذرگاه مرزی را به مرکزی برای تجدید قوای گروه تروریستی تبدیل کرده است.

الکساندر فومین، معاون وزیر دفاع روسیه روز گذشته اعلام کرد، نیروهای عملیات ویژه و دیگر یگان‌های نظامی امریکا در ایجاد یک پناهگاه امن برای تروریست‌ها در پایگاه «التنف» مشارکت کرده‌اند. وی توضیح داد: «ما نگران اوضاع در محدوده امنیتی ۵۵ کیلومتری اطراف التنف هستیم. این منطقه در مرز با عراق در غرب سوریه واقع شده، مکانی که یک پناهگاه امن برای تروریست‌ها ایجاد کرده و آنها در حال تجهیز مجدد و تدارک یورش‌های بعدی هستند.» تقریباً دو سال قبل زمانی که نیروهای دولتی سوریه و متحدانش در بحبوحه نبردهای سرنوشت‌ساز در مرکز و غرب آن کشور بودند، شبه‌نظامیان داعش از گذرگاه تنف عقب‌نشینی کردند و در نتیجه نیروهای امریکایی بر آن مسلط شدند. مهم‌ترین اهمیت گذرگاه تنف در این است که بر سر بزرگراهی قرار گرفته که بغداد را به بیروت وصل می‌کند. امریکایی‌ها آشکارا می‌گویند هدف از استقرار نیروهای ویژه در این گذرگاه جلوگیری از اتصال زمینی تهران، بغداد، دمشق و بیروت است اما آنچه را که اعلام نمی‌کنند این است که می‌خواهند مانع از از سرگیری روابط تجاری کشورهای منطقه با سوریه شوند تا بدین طریق این کشور را ضعیف نگه دارند. مواضع روس‌ها دو روز پس از آن مطرح شد که منابع خبری گزارش دادند امریکایی‌ها حدود ۶۰۰ نیروی دیگر در گذرگاه تنف مستقر کرده‌اند. البته این اولین بار نیست که مسکو به فعالیت‌های نگران کننده امریکا در این منطقه اعتراض می‌کند. پیش از این چند مقامات روسی هشدار داده‌اند که امریکا تنف را به مأمنی برای گروه تروریستی تبدیل کرده است.

■ ادامه عملیات غوطه شرقی

به‌رغم جنگ روانی و فشارهای دیپلماتیک گسترده غرب، نیروهای دولتی سوریه و متحدان شان مصمم هستند به عملیات خود در غوطه شرقی ادامه دهند. ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت خارجه روسیه تأکید کرد: یک عملیات نظامی تمام عیار در غوطه شرقی واقعاً لازم و اجتناب‌ناپذیر است. این منطقه که در حومه دمشق قرار دارد حدود پنج سال قبل به کنترل تروریست‌ها درآمد. عملیات برای بازپس‌گیری این منطقه حدود سه هفته قبل آغاز شده است. همزمان با شروع این عملیات تبلیغات روانی گسترده‌ای در رسانه‌های غربی درباره غوطه آغاز شده و دولت‌های غربی به صورت موازی تلاش داشتند از طریق قطعنامه‌ای در شورای امنیت جلوی این عملیات را بگیرند. قطعنامه شورای امنیت پس از اعمال شروط مسکو هفته گذشته تصویب شد. بر اساس متن قطعنامه شورای امنیت، قرار است در سرتاسر سوریه به مدت دست‌کم ۳۰ روز آتش‌بس برقرار شود که علناً با ناکامی مواجه شد. از سوی دیگر یک نهاد وابسته به سازمان ملل موسوم به «شورای حقوق بشر» رأی‌گیری درباره پیش‌نویس قطعنامه انگلیس را در زمینه وضعیت انسانی در غوطه شرقی به تعویق انداخت. به گزارش ایسنا، دولت انگلیس در جلسه فوق‌العاده این شورا پیش‌نویس قطعنامه‌ای را ارائه داد که در آن درخواست برای ارسال فوری کمک‌های انسانی به این منطقه مطرح شده بود. در این پیش‌نویس قطعنامه انگلیسی از شورای حقوق بشر و کمیته تحقیقات بین‌المللی درباره سوریه خواسته شده تحقیقات مستقل و مفصلی به صورت فوری درباره وقایع اخیر در غوطه شرقی انجام شود. ناظران ادعای حقوق بشری انگلیس را با توجه به عملکرد این کشور در جنگ یمن به چالش می‌کشند و لندن را به ریاکاری متهم می‌کنند. انگلیس یکی از مهم‌ترین کشورهای حامی عربستان در جنگ سه ساله یمن است که بر اثر آن هزاران نفر جان خود را از دست داده‌اند. بنابر اعلام رسمی نهاد بین‌المللی بر اثر جنگ یمن در هر دقیقه یک کودک یمنی جان خود را از دست می‌دهد. جنگی که تحت حمایت تسلیحاتی، سیاسی و رسانه‌های دولت‌های غربی به‌ویژه امریکا، انگلیس و فرانسه است.

نقشه مؤسسه مطالعات جنگ از جایگاه گذرگاه تنف

نگاه

سید رحیم نعمتی

جنگ قطعنامه‌های شیمیایی در شورای امنیت

یک هفته قبل قطعنامه پیشنهادی کویت و سوئد در شورای امنیت سازمان ملل مطرح شد و با رأی مثبت تمامی اعضای شورا و شماره ۲۴۰۱ به تصویب رسید. این قطعنامه برقراری آتش‌بس ۳۰ روزه در سوریه را خواستار شده که در بازه زمانی ۷۲ ساعت بعد از تصویب آن برقرار شود تا با ایجاد معبرهای امکان دسترسی به مجروحان و ارسال کمک‌های بشردوستانه ظرف ۴۸ ساعت بعد از تصویب آن فراهم شود. استفان دی‌میستورا، نماینده ویژه سازمان ملل، بعد از تصویب ۲۴۰۱ گفته بود با برقراری آتش‌بس، باید امکان دسترسی سریع و بدون مانع به غوطه شرقی فراهم شود اما این انتظار او با وجود پیشنهاد روسیه برای ایجاد «کریدور بشردوستانه» محقق نشده و جنگ ادامه یافته است. امریکا با این شرایط آماده می‌شود تا قدم بعدی را با پیشنهاد قطعنامه جدیدی به شورای امنیت بردارد و روسیه هم که بی‌خبر از نیات امریکا نیست، ساختار متن پیشنهادی خود را روز جمعه به شورای امنیت داده است.

موضوع هر دو متن به نحوه رسیدگی به استفاده سلاح شیمیایی در سوریه است که روسیه می‌خواهد در متن خود مکانیزم تحقیقاتی مستقل از سوی سازمان ملل برای یک سال تشکیل شود تا بتوان با این مکانیزم تحقیقاتی روشن، مستقل و شفاف داشت. روس‌ها برای شکل‌گیری این مکانیزم بر کار روی حقایق مستند و تأیید شده‌ای تأکید دارند که از مکان حادثه گردآوری شده‌اند و به وسیله شورای امنیت به دقت مورد بررسی قرار بگیرند. در مقابل، امریکا روز پنج‌شنبه از اعضای شورای امنیت خواسته بود به مقر هیئت امریکایی در سازمان ملل بروند تا پیش‌نویس قطعنامه پیشنهادی امریکا را مورد بررسی قرار بدهند که البته نماینده روسیه به آن مقر نرفت. در واقع، روسیه و امریکا وارد جنگ قطعنامه‌ای شده‌اند و هرچند که جزئیات متن پیشنهادی آنها درباره نحوه بررسی اتهامات پیرامون استفاده از تسلیحات شیمیایی است اما معلوم است که طرح همزمان دو متن پیشنهادی به شورای امنیت در شرایط فعلی بی‌ارتباط با جنگ در غوطه شرقی نیست تا آنجا که می‌توان گفت این اقدام به نحوی یک پیش‌درآمد برای اتفاقات بعدی است که در این منطقه پیش خواهد آمد.

این اتفاقات چیزی نیستند جز یک یا چند حمله شیمیایی که با نحوه گسترده‌ای پوشش خبری داده خواهند شد تا با موضوع سلاح شیمیایی و اتهامات علیه دولت سوریه موضوع داغ روز بشود. ژنرال یوری یفچنکو، مدیر مرکز روسیه در پایگاه حمیمیم سوریه گفته که اطلاعات از قصد سه گروه جبهه‌النصره، فلیق الرحمان و احرارالشام برای استفاده از مواد سمی در خط تماس با ارتش سوریه به دست آورده تا به این صورت ارتش را متهم به حمله شیمیایی بکنند. جالب اینجاست که سازمان منع سلاح‌های شیمیایی چند روز قبل اعلام کرد پرونده‌ای برای تحقیق در مورد استفاده از گاز کلر در غوطه شرقی باز کرد تا معلوم کند در این منطقه از مواد سمی استفاده شده یا نه. تماس تلفنی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا، با آنگلا مرکل، صدر اعظم آلمان و امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه را در روز شنبه هم باید به این مجموعه اضافه کرد که به همراه آمادگی آن سه گروه تروریستی و گشودن پرونده در سازمان منع سلاح‌های شیمیایی، ضلع سوم برای اتهام‌زنی به دولت و ارتش سوریه در خصوص استفاده از تسلیحات شیمیایی است. این مثلث می‌تواند با تصویب قطعنامه‌ای در شورای امنیت پا را از اتهام‌زنی فراتر بگذارد و به صورت عملی وارد عمل شود تا با حملات سنگین به ارتش سوریه و متحدانش مانع از فروپاشی گروه‌های مسلح در غوطه شرقی شود. در واقع، ماندن این گروه‌ها در نزدیک‌ترین منطقه به دمشق مهم‌ترین کارت امریکا و متحدانش علیه دولت سوریه است که سعی می‌کنند به هر صورت شده این کارت را حفظ کنند و با آن به فشار علیه دولت سوریه و پایتخت این کشور ادامه بدهند. روسیه با توجه به این موضوع است که قطعنامه پیشنهادی خود را ارائه داده تا هم در مقابل قطعنامه امریکایی دست خالی نباشد و هم مثل قضیه یمن این پیام را به امریکا بدهد که به هیچ قیمت اجازه بهره‌برداری از شورای امنیت برای حمله به ارتش سوریه و متحدانش نمی‌دهد. امریکا و روسیه با این وضعیت دور جدیدی از جنگ قطعنامه‌ای را در شورای امنیت به راه انداخته‌اند و امریکا هم سعی می‌کند با دعوت از اعضای شورای امنیت یا با تماس‌های تلفنی متحدین خود را توجیه کند تا در صورت ناکامی در شورای امنیت فضای عمل خودسرانه در غوطه شرقی داشته باشد. این اقدام خودسرانه می‌تواند مثل حمله موشکی در آوریل گذشته به پایگاه هوایی الشعیرات سوریه باشد و به همین جهت هم نه تنها نمی‌توان امیدی به اجرای ۲۴۰۱ داشت بلکه باید انتظار بعد دیگری از جنگ از سوی امریکا را داشت.

اخبار کوتاه

■ معاریو: تهدید افسر اسرائیلی برای ترور نصرالله، حرف مفت است

روزنامه صهیونیستی معاریو به شدت از اظهارات یک افسر ارشد این رژیم درباره ترور دبیرکل حزب‌الله انتقاد کرد و نوشت: این حرف‌های مفت فقط منجر به افزایش تنش می‌شود. به گزارش فارس، یکی از افسران ارشد این رژیم گفته بود در جنگ آتی با لبنان، ترور «سیدحسن نصرالله» از جمله اولویت‌هاست ولی معاریو نوشت: اینگونه اقدامات منجر به افزایش تنش میان طرفین می‌شود به‌ویژه در زمان فعلی که تل‌آویو نمی‌خواهد این تنش‌ها زیاد شود. «یوسی میلمان»، روزنامه‌نگار اسرائیلی نوشت: چه کسی اجازه داده که او چنین حرف‌هایی بزند. میلمان افزود: تصمیم درباره اینکه نصرالله، هدف ترور باشد مربوط به سطح سیاسی است نه نظامی، دیگر اینکه (این تصمیم) مربوط به یک افسر نمی‌شود که یکی از ۲۰ افسر ستاد مشترک ارتش است؛ این صحبت‌ها فقط «حرف مفت» است.

■ حسنی مبارک: اعتراضات علیه من کار امریکایی‌ها بود

رئیس‌جمهوری برکنار شده مصر در یک فایل صوتی جدید تأکید کرد که امریکایی‌ها برای انقلاب ژانویه از ۲۰۰۵ برنامه‌ریزی کرده بودند. به گزارش ایسنا، یک روزنامه نزدیک به حسنی مبارک، رئیس‌جمهوری برکنار شده مصر در صفحه رسمی خود در فیس‌بوک فایل صوتی ضبط شده‌ای از مبارک را منتشر کرد که او در آن می‌گوید، «امریکایی‌ها از سال ۲۰۰۵ در حال برنامه‌ریزی برای انقلاب ژانویه بوده و من این مسئله را متوجه شده بودم، به همین دلیل ما در نشستی در سپتامبر ۲۰۱۰ گفتیم که امریکایی‌ها به این دلیل که نپذیرفتم از پایگاه یا بندر یا ارتباطات و یا هر چیز دیگری عقب‌نشینی کنم تله‌های‌شان را برای من کار گذاشتند و به دنبال برکناری‌ام به هر قیمتی بودند.»

■ سلفی معنادار حریری با سلمان

سعد الحریری، نخست‌وزیر لبنان پس از استعفای جنجالی، به عربستان رفته است. او با انتشار سلفی که ظاهراً می‌خواهد مناسبات فردی با بن سلمان را عادی جلوه دهد، توئیت کرد: «با محمد بن سلمان خادم حرمین شریفین و الامیر خالد بن سلمان سفیر عربستان در ایالات متحده» تصویری که با لباس‌هایی غیر رسمی و خودمانی گرفته شده است در شبکه‌های اجتماعی لبنان بازتاب زیادی داشته است، چراکه بن سلمان ولیعهد عربستان دست خود را به گردن حریری انداخته است. مدیر مرکز پژوهش‌های سیاسی و راهبردی عربستان گفت، پادشاهی عربستان اصرار دارد که بیشترین سهم در انتخابات پارلمانی لبنان نصیب حزب‌الله نشود.

■ آلمان و اتریش خواستار پاسخ قاطع به جنگ تجاری امریکا

«زیگمار گابریل» وزیر خارجه آلمان با انتقاد از تصمیم رئیس‌جمهور امریکا برای افزایش تعرفه گمرکی در ارتباط با کشورهای اروپایی گفت که رقم موردنظر وی به هیچ وجه قابل پذیرش نیست. گابریل ضمن ابراز نگرانی از چنین اقدامی خواستار پاسخ قاطع اروپا در تجارت فولاد و آلومینیوم شد. گابریل در این مورد به روزنامه آلمانی «ولت» گفت: «واشنگتن نباید درباره (پاسخ قاطع) هیچ تردیدی داشته باشد.» «کرونن سایتونگ»، «سباستین کورس»، صدر اعظم اتریش نیز خواستار اقدامات متقابل سختگیرانه در برابر امریکا شده و گفت: من انتظار پاسخ قاطعی را از طرف اروپا دارم.